

# ความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาและทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล: ข้อค้นพบจากการสำรวจทางสังคมโดยทั่วไปในสหรัฐอเมริกา

ศิริพงศ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา<sup>1</sup>

## 1. ที่มา ความสำคัญ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

### 1.1 มุมมองเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย

การฆ่าตัวตายเป็นการกระทำที่ต้องการให้ตนเองเสียชีวิตโดยเจตนาด้วยวิธีการใดก็ได้ที่สามารถเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตั้งแต่ระดับความคิด ความพยายาม และการลงมือกระทำการดังกล่าวจนเกิดผลสำเร็จซึ่งก็คือการดับสูญของชีวิต (ประเวช ตันติพิวัฒนสกุล และสุรสิงห์ วิศรุตรัต 2542) ด้วยเหตุนี้ องค์การอนามัยโลกจึงเกิดความตระหนักต่อปรากฏการณ์ดังกล่าวทั้งในแง่การรณรงค์ การเฝ้าระวังป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการฆ่าตัวตาย ตลอดจนการประชาสัมพันธ์และขยายความร่วมมือไปสู่ในทุกระดับให้ตระหนักต่อปรากฏการณ์ดังกล่าวเช่นกัน (World Health Organization [WHO] 2012) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงการตอบสนองของภาคส่วนตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จนถึงนานาชาติต่อปรากฏการณ์การฆ่าตัวตาย ได้สะท้อนให้เห็นว่า การฆ่าตัวตายเป็นปรากฏการณ์ที่ถูกให้ความหมายและคุณค่าในลักษณะไม่พึงประสงค์ หรือถูกทำให้กลายเป็นประเด็นปัญหาทั้งในเชิงสาธารณสุขและประชากร ตลอดจนการเป็นปัญหาสังคม

สำหรับมุมมองด้านสาธารณสุขและประชากร ได้พิจารณาถึงการฆ่าตัวตายในแง่คุณภาพชีวิตและสุขภาพ ตลอดจนการเป็นปัจจัยทางตรงที่มีอิทธิพลต่อการตายของประชากรในแต่ละสังคม โดยในทางประชากรศาสตร์ได้พิจารณาถึงการฆ่าตัวตายเป็นสาเหตุการตายอย่างหนึ่ง (cause of death) ที่มีผลกระทบต่อการลดลงของขนาดประชากร (Weinstein & Pillai 2015) อย่างไรก็ตามเมื่อขยายขอบเขตการพิจารณาไปสู่ประเด็นด้านคุณภาพชีวิตและสุขภาพ การฆ่าตัวตายได้ถูกจัดให้เป็นตัวบ่งชี้อย่างหนึ่งเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสุขภาพจิต (Werth 2016) ดังนั้น การอธิบายถึงสาเหตุและแนวทางการป้องกันการฆ่าตัวตาย งานศึกษาทางด้านสาธารณสุขส่วนใหญ่จึงได้พยายามเชื่อมโยงประเด็นปัญหาดังกล่าวไปยังเรื่องสุขภาพและคุณภาพชีวิตมนุษย์ โดยพิจารณาทั้งปัจจัยภายใน อาทิ เพศ อายุ การทำงาน ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ความเครียดและการจัดการกับความเครียด ความผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ ความเจ็บป่วยส่วนบุคคล อาการซึมเศร้า ฯลฯ

<sup>1</sup> อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อีเมล: siripong.spa@gmail.com

(Marshall, Burnett, & Brasure 1983; Chesney, Goodwin, & Fazel 2014) และปัจจัยภายนอก อาทิ สภาพแวดล้อมในระดับครอบครัว เพื่อนบ้าน สถานศึกษา สถานที่ทำงาน (Compton, Thompson, & Kaslow 2005) ตลอดจนปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การควบคุมการใช้สารพิษในชีวิตประจำวันที่ถูกใช้เป็นวิธีการหนึ่งของการฆ่าตัวตาย ฯลฯ (WHO 2008)

อย่างไรก็ตาม สำหรับการฆ่าตัวตายในมุมมองแบบปัญหาสังคม นอกจากได้พิจารณาถึง ปัจจัยเชิงสังคมที่มีแนวโน้มนำไปสู่การฆ่าตัวตาย อาทิ ภาวะสังคมสมัยใหม่ ความเป็นเมือง ศาสนา มุมมองทางการเมือง เศรษฐฐานะ การศึกษา ฯลฯ (Stack 2000; Stack & Kposowa 2008) ยังได้ เชื่อมโยงการกระทำดังกล่าวผ่านการรับรู้และทัศนคติของสมาชิกในสังคมตั้งแต่ระดับบุคคลใกล้ตัว หรือมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับผู้ที่คิด/พยายามได้ฆ่าตัวตาย (Runeson & Åsberg 2003) มุมมอง หรือทัศนคติต่อการฆ่าตัวตายของบุคคลทั่วไปในสังคม (Johnson, Fitch, Alston and McIntosh 1980) ตลอดจนความสัมพันธ์ทางสังคมหรือชีวิตทางสังคมของผู้ต้องการฆ่าตัวตาย (Isherwood, Adam, & Hornblow 1982; Magne-Ingvar, Öjehagen, & Träskman-Bendz 1992)

ด้วยเหตุนี้การฆ่าตัวตายจึงไม่ใช่เพียงเรื่องของปัจเจกบุคคล แต่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคล รอบข้างและสังคม จากการพิจารณาถึงสาเหตุและผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นจากการฆ่าตัวตาย เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการป้องกันการฆ่าตัวตาย (suicide prevention) จึงเป็นสิ่งที่ตอกย้ำให้เห็นว่า การฆ่าตัวตายเป็นปรากฏการณ์ที่มีแนวโน้มถูกพิจารณาว่ามีความหมายและคุณค่าในด้านลบหรือเป็นสิ่งที่สังคมพิจารณาว่าสมควรได้รับการแก้ไขและป้องกัน

## 1.2 วิวาทะว่าด้วยการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล: ศีลธรรมหรือเสรีภาพ

จากมุมมองเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายในช่วงต้น แม้ในหลายสังคมได้พิจารณาถึงการฆ่าตัวตายในลักษณะที่เป็นปัญหา แต่กระนั้นก็ได้มีกระแสเกี่ยวกับข้อถกเถียงว่าด้วยสิทธิและความชอบธรรมในการฆ่าตัวตาย โดยมองว่าการฆ่าตัวตายเป็นเรื่องปกติซึ่งตั้งอยู่บนสิทธิและความต้องการส่วนบุคคล แม้มนุษย์มีความต้องการพื้นฐานที่จะมีชีวิตอยู่รอด แต่เมื่อถึงช่วงเวลาหนึ่ง มนุษย์อาจมีเหตุผลบางอย่างที่ตัดสินใจยุติการมีชีวิตอยู่ของตนได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ ความคิดเกี่ยวกับ “การฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล” (rational suicide) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ว่าด้วยการให้ความหมายและคุณค่าของการฆ่าตัวตายว่าเป็นสิ่งที่ไม่ได้สะท้อนถึงความหมายเชิงลบเสมอไป เพราะบางคนได้ฆ่าตัวตายเนื่องจากเหตุผลจำเป็นบางประการ เช่น ความเจ็บป่วยด้วยโรคที่รักษาไม่ได้ การป่วยในระยะสุดท้าย การได้รับผลกระทบทางจิตใจอย่างรุนแรง โดยเป็นการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานกระบวนการคิดอย่างไตร่ตรอง มีเจตนาแน่วแน่ ตลอดจนการมีเงื่อนไขรองรับอย่างสมเหตุสมผล (Siegel 1986; Angeles 1992; Werth 1995; Rogers et al. 2001) จึงนำไปสู่ข้อถกเถียงในสังคมเกี่ยวกับการสนับสนุนการ

ฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลตามมา โดยในแง่ฝ่ายสนับสนุนก็ได้อ้างถึงแนวคิดสิทธิการตาย (right to die) ของมนุษย์ (Conwell & Caine 1991) ในขณะที่ฝ่ายที่ไม่สนับสนุนก็ได้นำข้ออ้างเกี่ยวกับคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ตลอดจนข้อห้ามที่เสมือนเป็นบรรทัดฐานในสังคม เช่น หลักศาสนาหรือศีลธรรม (Rich & Butts 2004) อย่างไรก็ตามข้ออ้างของทั้ง 2 มุมมองต่างได้มีแนวโน้มถูกเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นทางศาสนาด้วยเช่นเดียวกัน

### 1.3 ศาสนากับการฆ่าตัวตาย

ในทางสังคมวิทยา เมื่อพิจารณาถึงทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยมซึ่งเป็นกรอบความคิดแบบคลาสสิกทางสังคมวิทยาในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมในระดับมหภาค โดยมีสาระสำคัญว่าพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมได้รับอิทธิพลจากระบบหรือโครงสร้างทางสังคมสังคม ซึ่งได้ยึดโยงและมีการประสานกันระหว่างการทำหน้าที่ของสถาบันทางสังคมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (สัญญา สัญญา วิวัฒน์ 2551) สำหรับตัวอย่างของสถาบันทางสังคม เช่น ครอบครัว การเมือง สื่อมวลชน การแพทย์ การศึกษา เศรษฐกิจ ศาสนา นันทนาการ ฯลฯ (สนธยา พลศรี 2545) โดยในที่นี้เป็นการกล่าวถึงสถาบันศาสนาเป็นหลัก

สำหรับสถาบันศาสนามีหน้าที่ตอบสนองต่อความต้องการด้านจิตใจเพื่อให้สมาชิกในสังคมมีสิ่งยึดเหนี่ยว (สุพัตรา สุภาพ 2546) ซึ่งสอดคล้องกับที่ Emile Durkheim (1912 อ้างถึงใน Bellah 1973) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสถาบันดังกล่าวว่า ศาสนาเป็นตัวประสานให้สมาชิกในสังคมเกิดสำนึกร่วม (collective consciousness) ซึ่งเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้สังคมเกิดความเป็นปึกแผ่นขึ้นมา ทั้งนี้ ศาสนาเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการจัดระเบียบทางสังคม (social organization) โดยจุดมุ่งหมายหลักของการจัดระเบียบทางสังคม คือ การยึดเหนี่ยวให้สมาชิกในสังคมเข้าใจถึงโครงสร้างและยอมรับบรรทัดฐานทางสังคมที่สังคมได้กำหนดไว้เพื่อให้สังคมเกิดความ เป็นระเบียบ แม้สถาบันศาสนาไม่ได้มีกลไกการควบคุมทางสังคมโดยตรงเหมือนกับการบังคับใช้กฎหมายหรืออำนาจที่ถูกใช้ผ่านการทำหน้าที่จากสถาบันการเมืองการปกครอง แต่ก็มีส่วนในการขัดเกลาและการควบคุมทางสังคมในทางอ้อมเพื่อให้สมาชิกในสังคมมีพฤติกรรมตามแบบแผนที่สังคมคาดหวังได้เช่นกัน โดยสถาบันศาสนาถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของกฎศีลธรรมหรือจารีตประเพณีในสังคม (สุพัตรา สุภาพ 2546)

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการฆ่าตัวตาย Durkheim (1951 [1897]) ได้กล่าวว่า ทั้ง 2 สิ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก โดยเขาพบว่า ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์มีโอกาสที่จะฆ่าตัวตายสูงกว่านิกายคาทอลิก เนื่องจากนิกายโปรเตสแตนต์ตีความคำสอนของศาสนาให้เข้ากับแบบแผนการดำเนินชีวิตในสังคมสมัยใหม่มากกว่า ซึ่งเป็นลักษณะสังคมที่ทำ

ให้ระดับความสำนึกร่วม (collective consciousness) ถูกลดทอนลง ทำให้ปัจเจกบุคคลถอยห่างจากการยึดเหนี่ยวตนเองเข้ากับชุมชนหรือสังคม จึงทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในที่สุด ซึ่งจากข้อค้นพบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยในระยะเวลาต่อมาที่ได้อภิปรายเพิ่มเติมถึงข้อค้นพบในช่วงต้น กล่าวคือ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้นับถือนิกายโปรเตสแตนต์กับคาทอลิก ในกลุ่มกลุ่มผู้นับถือนิกายโปรเตสแตนต์มีอัตราการฆ่าตัวตายในระดับสูงกว่า ตลอดจนมีแนวโน้มการตีความต่อประเด็นการให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ต่อการฆ่าตัวตาย (physician-assisted suicide) ในลักษณะที่เห็นด้วยมากกว่า เนื่องจากการตีความความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้าของ 2 นิกายนี้มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้นับถือนิกายโปรเตสแตนต์มองว่าพระเจ้ามอบเสรีภาพในการดำรงชีวิตให้แก่มนุษย์ มนุษย์จึงมีสิทธิในการกำหนดแนวทางการดำเนินชีวิตของตนเองรวมถึงความต้องการมีหรือไม่มีชีวิตอยู่ ในขณะที่ผู้นับถือนิกายคาทอลิกตีความว่าชีวิตมนุษย์เป็นของพระเจ้าและเป็นส่วนหนึ่งของพระเจ้า ดังนั้นการทำลายชีวิตตนเองด้วยการฆ่าตัวตายจึงเป็นบาป จากความเชื่อดังกล่าวของชาวคาทอลิกจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้นอกจากชาวคาทอลิกมีอัตราการฆ่าตัวตายที่ต่ำกว่า ยังมีแนวโน้มที่จะไม่เห็นด้วยกับการให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ต่อการฆ่าตัวตายมากกว่าชาวโปรเตสแตนต์ (Pescosolido & Georgianna 1989; Burdette, Hill, & Moulton 2005)

นอกจากความแตกต่างของมุมมองต่อการฆ่าตัวตายระหว่างนิกายในศาสนาคริสต์ เมื่อพิจารณาถึงมุมมองต่อการฆ่าตัวตายของศาสนาอื่น ได้พบว่า ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่ต่อต้านการฆ่าตัวตายอย่างปรากฏชัด ในขณะที่ศาสนาฮินดูซึ่งมีความเชื่อเกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิด (reincarnation) การฆ่าตัวตายเป็นช่องทางหนึ่งของการหลุดพ้นจากชีวิตที่ไม่พึงประสงค์ในปัจจุบัน จึงทำให้ชาวฮินดูมีแนวโน้มเห็นด้วยกับเสรีภาพในการฆ่าตัวตายได้มากกว่า (Bhugra 2010; Thimmaiah, Poredi, Ramu, Selvi, & Math 2016) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงศาสนาพุทธ แม้ว่าศาสนาพุทธมีความเชื่อเรื่องเวียนว่ายตายเกิดเช่นเดียวกับฮินดู แต่ศาสนาพุทธได้มีข้อห้ามเกี่ยวกับการฆ่าสิ่งมีชีวิตที่รวมถึงตนเองอย่างเจตนา (Keown 1998) ดังนั้นการฆ่าตัวตายโดยเจตนาในมุมมองแบบพุทธจึงเป็นบาปหรือไม่น่าพึงประสงค์เช่นเดียวกับศาสนาอิสลามและคริสต์แบบคาทอลิก

นอกจากนี้ได้มีงานศึกษาที่พบว่าเมื่อพิจารณาถึงการนับถือศาสนาใดก็ตาม ผู้ที่มีความเคร่งศาสนามากจะมีแนวโน้มที่จะไม่เห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายมากกว่าผู้ที่ไม่เคร่งศาสนา (Maimon & Kuhl 2008; Robins & Fiske 2009) เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า แม้ในแต่ละศาสนาได้มีคำสอนที่สะท้อนถึงมุมมองต่อการฆ่าตัวตายหรือการยอมรับการฆ่าตัวตายที่แตกต่างกัน แต่ความเป็นสถาบันทางสังคมของศาสนาในฐานะที่เป็นศูนย์รวมทางด้านจิตใจอย่างหนึ่ง แม้บางศาสนาหรือบางนิกายมี

แนวโน้มสนับสนุนการฆ่าตัวตายแต่กระนั้นคำสอนดังกล่าวก็ไม่ใช่หัวใจหลัก โดยยังมีคำสอนเรื่องอื่นตลอดจนพิธีกรรมที่ทำให้ศาสนิกชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งที่ผูกมัดโยงเข้ากับศาสนา ดังนั้นการหน้าที่หลักของสถาบันศาสนาจึงมุ่งอุ้มชูความรู้สึทางจิตใจของสมาชิกในสังคมให้มีหลักยึดมั่นมากกว่าการมุ่งเน้นให้จบสิ้นชีวิตโดยตรง เว้นเสียแต่การบิดเบือนคำสอนเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของคนบางกลุ่ม เช่น การฆ่าตัวตายหมู่ในโจนส์ทาวน์ (Stack 1983) อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมได้พบว่าการมีอยู่ของสถาบันศาสนาประกอบกับกระแสสังคมต่อการฆ่าตัวตายมีแนวโน้มทำให้สมาชิกในสังคมมองถึงการฆ่าตัวตายในทางลบหรือไม่เห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายมากกว่าการสนับสนุน

#### 1.4 สังคมอเมริกากับการฆ่าตัวตาย

จากข้อมูลของมูลนิธิชาวอเมริกันเพื่อการป้องกันการฆ่าตัวตาย (American Foundation for Suicide Prevention 2017) ได้กล่าวถึงสถานการณ์การฆ่าตัวตายในประเทศว่า การฆ่าตัวตายถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 10 ของสาเหตุการตายทั้งหมด โดยข้อมูลในปีล่าสุด (ค.ศ. 2015) ได้พบว่า มีชาวอเมริกันที่ฆ่าตัวตายคิดเป็นอัตรา 13.26 ต่อประชากร 100,000 คน ซึ่งจากการพิจารณาอัตราดังกล่าวย้อนหลังในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาได้พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่าการฆ่าตัวตายเป็นปรากฏการณ์สำคัญอย่างหนึ่งในสหรัฐอเมริกา แม้ว่าสังคมดังกล่าวเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับการตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพในการดำเนินชีวิตในอันดับต้นของโลก (Vásquez & Porčnik 2016) ซึ่งประเด็นเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพได้ถูกใช้เป็นเหตุผลอย่างหนึ่งในการสนับสนุนการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น แต่ในขณะเดียวกันความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมอเมริกาซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องความหลากหลายทางศาสนาทั้งในแง่ของกลุ่ม/นิกาย และการนับถือ/ไม่นับถือ (Neusner 2009) กล่าวคือ ศาสนาซึ่งเป็นมิติด้านหนึ่งของความหลากหลายทางวัฒนธรรมสามารถมีส่วนกำหนดแบบแผนในการดำเนินชีวิตทางสังคมของปัจเจกบุคคลซึ่งรวมถึงทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายดังที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้เช่นกัน

ด้วยเหตุนี้ การคงอยู่ร่วมกันระหว่างศาสนาซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อแบบดั้งเดิมกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อแบบสมัยใหม่จึงเป็นปรากฏการณ์ร่วมสมัยอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตามจากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่พบว่าผู้ใดศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการคงอยู่ร่วมกันของ 2 ปรากฏการณ์ดังกล่าว อีกทั้งการศึกษาถึงอิทธิพลของศาสนาต่อทัศนคติการฆ่าตัวตายจากเฉพาะตัวแปรการนับถือศาสนาและ/หรือศาสนาที่นับถืออาจไม่ได้สะท้อนถึงความรู้สึกในการยึดโยงตัวเองเข้ากับศาสนาได้อย่างชัดเจน ประกอบกับยังมีข้อถกเถียงในเชิงศีลธรรมรวมถึงเสรีภาพในชีวิตเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้หยิบยกความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนามาร่วมศึกษาในฐานะตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อ

ทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล (rational suicide) นอกจากนี้ยังได้คำนึงถึงความเป็นวัฒนธรรมย่อย (subculture) ของผู้ที่นับถือศาสนา เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมได้พบถึงความแตกต่างระหว่างนิกายกับทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายทั้งที่เป็นศาสนาเดียวกัน คือ ศาสนาคริสต์ เพราะฉะนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงนำเสนอให้เห็นถึงอิทธิพลของศาสนาใน 4 มิติ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนา การนับถือ/ไม่นับถือศาสนา ศาสนาที่นับถือ และนิกายในศาสนาที่นับถือ ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเด่นสำคัญของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

## 2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลของประชากรในสหรัฐอเมริกา
- 2) เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลระหว่างประชากรในสหรัฐอเมริกาที่นับถือศาสนา/นิกายที่แตกต่างกัน

## 3. ข้อมูล กลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิจากการสำรวจสถานการณ์ทางสังคมโดยทั่วไปในสหรัฐอเมริกา (General Social Survey: GSS) ปี ค.ศ. 2014<sup>2</sup> ซึ่งการสำรวจดังกล่าวเป็นการสำรวจในระดับชาติ ได้รับการจัดทำโดยศูนย์วิจัยความคิดเห็นแห่งชาติ (National Opinion Research Center; NORC) มหาวิทยาลัยชิคาโก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมและการเมือง<sup>3</sup> ของผู้ที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องทัศนคติต่อการฆ่าตัวตาย และความเชื่อมั่นในสถาบันทางสังคม โดยการสำรวจดังกล่าวได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง

<sup>2</sup> แหล่งข้อมูลดังกล่าวได้รับการเผยแพร่แบบสาธารณะ ซึ่งจัดทำโดย Smith, Marsden, Hout, and Kim (2014) สามารถเข้าถึงข้อมูลดิบได้จากเว็บไซต์ [gss.norc.berkeley.edu/Get-The-Data](http://gss.norc.berkeley.edu/Get-The-Data) ทั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ลงมือคัดลอกข้อมูลและจัดการตัวแปรให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมก่อนนำมาวิเคราะห์ด้วยตนเอง

<sup>3</sup> เนื่องจากข้อคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการฆ่าตัวตายได้ถูกจัดให้อยู่ในหมวดคำถามแบบสุ่ม กล่าวคือ เนื่องจากการสำรวจดังกล่าวประกอบไปด้วยการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมจำนวนมาก แบบสำรวจจึงได้รับการออกแบบให้มีหลายรูปแบบในลักษณะคละคำถามเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมแตกต่างกันไป (split-ballot structure) ดังนั้นหน่วยตัวอย่างทุกรายจึงไม่ได้ตอบข้อคำถามดังกล่าว หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 2 ใน 3 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่จะมีโอกาสถูกสุ่มให้เป็นผู้ที่ได้แบบสำรวจที่มีคำถามเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมและการเมือง เพราะฉะนั้นตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์จึงมีจำนวนต่ำกว่าจำนวนที่การสำรวจดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลไว้

แบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 3,842 ราย โดยกลุ่มประชากรเป้าหมายในการสำรวจดังกล่าว คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป (National Opinion Research Center 2015)

#### 4. ตัวแปรและการวัด

สำหรับตัวแปรตามในที่นี้ คือ ทักษะคิดเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นตัวแปรแบบทวินาม (dichotomous variable) โดยวัดเป็น 2 ทิศทาง คือ เห็นด้วย (มีค่าเท่ากับ 1) และไม่เห็นด้วย (มีค่าเท่ากับ 0) จากการสำรวจสถานการณ์ทั่วไปทางสังคมได้มีข้อคำถามเกี่ยวกับการวัดทักษะคิดต่อการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลจำนวน 4 ข้อคำถาม ได้แก่ เมื่อเป็นโรคที่ไม่มีทางรักษาได้เมื่อกลายเป็นบุคคลล้มละลาย เมื่อทำให้ครอบครัวของพวกเขาเสื่อมเสียเกียรติ และเมื่อรู้สึกเห็นดีเห็นชอบ/เบื่อกับการมีชีวิตอยู่และพร้อมที่จะตาย โดยในที่นี้ผู้วิจัยได้สร้างตัวแปรใหม่ขึ้นมาเป็นทักษะคิดเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่ตอบว่าเห็นด้วยการฆ่าตัวตายด้วยอย่างน้อยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งจาก 4 สาเหตุดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นผู้ที่มีทักษะคิดเห็นด้วยการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ในขณะที่ผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายไม่ว่าสาเหตุใดก็ตาม ถือว่าเป็นผู้ไม่เห็นด้วยการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล

สำหรับตัวแปรอิสระในที่นี้ คือ ความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนา ซึ่งเป็นตัวแปรที่มาจากข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความเชื่อมั่นในระบบศาสนา/องค์กรทางศาสนา ซึ่งเป็น 1 ในข้อคำถามในหัวข้อความเชื่อมั่นต่อมิติด้านต่าง ๆ ในประเทศซึ่งจากการสำรวจสถานการณ์ทั่วไปทางสังคมได้แบ่งเป็น 13 มิติ โดยผู้วิจัยได้จัดกลุ่มมิติต่าง ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันให้อยู่ในหมวดหมู่กันโดยจำแนกตามประเภทสถาบันทางสังคมที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 6 สถาบัน ได้ดังนี้

- 1) สถาบันศาสนา ประกอบไปด้วยมิติจำนวน 1 ด้าน คือ ระบบศาสนา/องค์กรทางศาสนา
- 2) สถาบันการเมือง ประกอบไปด้วยมิติจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ รัฐบาลกลาง ศาลสูงสุด สภานิติบัญญัติ การทหาร/กองทัพ
- 3) สถาบันเศรษฐกิจ ประกอบไปด้วยมิติจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ สถาบันการเงิน/การธนาคาร บริษัท/ธุรกิจขนาดใหญ่ สถาบันด้านแรงงาน
- 4) สถาบันการศึกษา ประกอบไปด้วยมิติจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ระบบการศึกษา ชุมชนทางวิทยาศาสตร์
- 5) สถาบันการแพทย์ ประกอบไปด้วยมิติจำนวน 1 ด้าน คือ ระบบการแพทย์
- 6) สถาบันสื่อสารมวลชน ประกอบไปด้วยมิติจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ รายการโทรทัศน์ สื่อข่าวสาร

อย่างไรก็ตาม แม้ในการศึกษารุ่นนี้ได้มุ่งเน้นไปที่ความเชื่อมั่นในสถาบันทางศาสนาเป็นหลัก แต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า สถาบันทางสังคมต่าง ๆ ล้วนมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้นจึงได้นำตัวแปรความเชื่อมั่นในสถาบันทางสังคมอื่น ๆ มาร่วมใช้เป็นตัวแปรควบคุม

สำหรับการวัดระดับความเชื่อมั่น ในการสำรวจสถานการณ์ทั่วไปทางสังคมได้วัดระดับความเชื่อมั่นโดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ สูง ปานกลาง และต่ำ อย่างไรก็ตามเนื่องจากความเชื่อมั่นในบางสถาบันทางสังคมประกอบไปด้วยมิติจำนวนมากกว่า 1 ด้าน อันส่งผลให้การระบุว่าคุณสมบัติอย่างมีความเชื่อมั่นต่อสถาบันทางสังคมดังกล่าวในระดับใดจึงไม่สามารถบ่งชี้ได้อย่างตรงไปตรงมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างดัชนีตัวแปรระดับความเชื่อมั่นในสถาบันทางสังคมแต่ละสถาบันขึ้นมาใหม่ โดยเริ่มต้นจากการกำหนดค่าของระดับความเชื่อมั่น โดยกำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น “สูง” มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ระดับความเชื่อมั่น “ปานกลาง” มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน และระดับความเชื่อมั่น “ต่ำ” มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน จากนั้นจึงนำมาคำนวณโดยการหาช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ในแต่ละสถาบันทางสังคมซึ่งมีจำนวนมิติที่ใช้ในการวัดแตกต่างกัน ซึ่งคำนวณโดยการนำจำนวนมิติในแต่ละสถาบันทางสังคมไปคูณกับ 3 (คะแนนสูงสุดของระดับความเชื่อมั่น) จะทำให้ได้คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ และนำไปคูณกับ 1 (คะแนนต่ำสุดของระดับความเชื่อมั่น) จะได้คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ จากนั้นในขั้นตอนต่อมา คือ การแบ่งช่วงระดับความเชื่อมั่นออกเป็น 3 ระดับเช่นเดิม (มาก ปานกลาง น้อย) โดยคำนวณจากการนำผลต่างระหว่างค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุดของคะแนนที่เป็นไปได้มาหารด้วย 3 จากนั้นนำผลลัพธ์ที่ได้มาเป็นตัวกำหนดช่วงระดับความเชื่อมั่นแต่ละช่วง เพราะฉะนั้นถ้าผลรวมจากการวัดระดับความเชื่อมั่นในแต่ละสถาบันทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าตกอยู่ในช่วงคะแนนใด ก็จะถือว่าเป็นผู้มีระดับความเชื่อมั่นตามที่ได้กำหนดไว้ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการคำนวณช่วงคะแนนที่ใช้สำหรับจัดกลุ่มระดับความเชื่อมั่นในสถาบันทางสังคมทั้ง 6 สถาบัน

| ความเชื่อมั่นในสถาบันทางสังคม | จำนวนมิติ (ด้าน) | คะแนนที่เป็นไปได้ (ต่ำสุด – สูงสุด) | การแบ่งช่วงระดับความเชื่อมั่น ออกเป็น 3 ระดับ                    |
|-------------------------------|------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| สถาบันศาสนา                   | 1                | 1 - 3                               | 2.34 - 3.00 = สูง<br>1.68 - 2.33 = ปานกลาง<br>1.00 - 1.67 = ต่ำ  |
| สถาบันการเมือง                | 4                | 4 - 12                              | 9.34 - 12.00 = สูง<br>6.68 - 9.33 = ปานกลาง<br>4.00 - 6.67 = ต่ำ |
| สถาบันเศรษฐกิจ                | 3                | 3 - 9                               | 7.01 - 9.00 = สูง<br>5.01 - 7.00 = ปานกลาง<br>3.00 - 5.00 = ต่ำ  |
| สถาบันการศึกษา                | 2                | 2 - 6                               | 4.68 - 6.00 = สูง<br>3.34 - 4.67 = ปานกลาง<br>2.00 - 3.33 = ต่ำ  |
| สถาบันการแพทย์                | 1                | 1 - 3                               | 2.34 - 3.00 = สูง<br>1.68 - 2.33 = ปานกลาง<br>1.00 - 1.67 = ต่ำ  |
| สถาบันสื่อสารมวลชน            | 2                | 2 - 6                               | 4.68 - 6.00 = สูง<br>3.34 - 4.67 = ปานกลาง<br>2.00 - 3.33 = ต่ำ  |

จากผลทดสอบคลัสเตอร์ระหว่างการทบทวนวรรณกรรมและข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการสำรวจสถานการณ์ทางสังคมโดยทั่วไปในสหรัฐอเมริกา สำหรับตัวแปรควบคุมอื่น ๆ ที่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ตัวแปรเกี่ยวกับภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ เพศ กลุ่มอายุโดยแบ่งตามฟังก์ชัน (functional age) การได้นับถือศาสนา สีผิว เขตพื้นที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษาสูงสุด การทำงาน สถานภาพสมรส จำนวนพี่น้อง และประเภทครัวเรือน ระดับรายได้ต่อปี รวมถึงตัวแปรภูมิหลังเชิงอัตวิสัย ได้แก่ มุมมองทางการเมือง และระดับความสุขในชีวิต

## 5. การวิเคราะห์และการนำเสนอผลการศึกษา

จากการมีตัวแปรหรือปัจจัยจำนวนมากที่สามารถนำมาใช้อธิบายทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression) ในรูปแบบทวินามโพรบิต (Binary Probit) ด้วยโปรแกรม STATA เพื่ออธิบายถึงอิทธิพลของความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาที่มีต่อโอกาสในการเห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลโดยกำหนดให้ผู้ที่ไม่เห็นด้วยเป็นกลุ่มอ้างอิง ภายใต้เงื่อนไขว่าได้มีการควบคุมอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ ให้คงที่ (Ceteris Paribus) สำหรับการอ่านค่าหรือผลการวิเคราะห์ปรากฏอยู่ในรูปแบบ “ค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม” (Marginal Effect) แทนการอ่านค่าจากอัตราเสี่ยง (Odds Ratio) เนื่องจากทำให้สามารถอ่านผลในรูปแบบโอกาสหรือความน่าจะเป็นโดยตรง โดยค่าสถิติต่าง ๆ จะได้รับการนำเสนออยู่ในรูปแบบตารางสถิติ

## 6. ผลการศึกษา

### 6.1 ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 2 - 4 (โปรดดูในภาคผนวก) ในภาพรวมเกี่ยวกับภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างประชากรวัยผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่า มีสัดส่วนของเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย โดยส่วนใหญ่พบว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในช่วง 25-44 ปี เป็นกลุ่มคนผิวขาว และส่วนใหญ่เป็นผู้นับถือศาสนา สำหรับศาสนาที่ได้รับการนับถือเป็นส่วนใหญ่ คือ ศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงภูมิหลังทางเศรษฐกิจสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เมืองสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สำหรับด้านการทำงานและเศรษฐกิจสถานะ พบว่า ผู้ที่ทำงานเต็มเวลามีสัดส่วนน้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้ทำงานเต็มเวลาเพียงเล็กน้อย และโดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้ในระดับสูง หรือ มีรายได้ตั้งแต่ 25,000 \$ (หรือประมาณ 900,000 บาท) ขึ้นไปต่อปี

สำหรับข้อมูลในด้านชีวิตครอบครัว การพักอาศัย และภูมิหลังเชิงอัตวิสัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่และไม่ได้อยู่ในระหว่างการสมรสมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีพี่น้องจำนวนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป สำหรับรูปแบบพักอาศัย พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะการอยู่อาศัยแบบมากกว่า 1 คนแต่ไม่มีเด็ก สำหรับมุมมองทางการเมืองได้พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นกลางทางการเมือง รองลงมาคืออนุรักษนิยมและเสรีนิยม ตามลำดับ ในขณะที่ระดับความสุขเชิงอัตวิสัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความสุขในระดับปานกลาง รองลงมาคือผู้ที่มีความสุขในระดับสูงและต่ำตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายเหตุผลกลับพบว่า การเป็นโรคที่ไม่มีการรักษาได้เป็นเหตุผลเดียวที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายด้วยเหตุผลดังกล่าว ในขณะที่เหตุผลที่เหลือ ได้แก่ การกลายเป็นบุคคลล้มละลาย การทำให้ครอบครัวของพวกเขาเสื่อมเสียเกียรติ และความรู้สึกเหน็ดเหนื่อย/เบื่อกับการมีชีวิตอยู่และพร้อมที่จะตายต่างเป็นเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

เมื่อพิจารณาถึงระดับความเชื่อมั่นในสถาบันทางสังคมต่าง ๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นต่อสถาบันทางศาสนา การเมือง เศรษฐกิจ และการแพทย์ อยู่ในระดับปานกลาง และมีความเชื่อมั่นต่อสถาบันการศึกษาในระดับสูง ในขณะที่สถาบันสื่อสารมวลชนกลับพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นต่อสถาบันดังกล่าวในระดับต่ำ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนากับทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล พบว่า ผู้ที่มีระดับความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาในระดับสูงเป็นกลุ่มผู้ที่รายงานว่าเห็นชอบหรือเห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลในสัดส่วนที่น้อยที่สุด ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มีลำดับลดลงหลังจากผู้ที่มีความเชื่อมั่นต่อสถาบันดังกล่าวในระดับปานกลางและต่ำตามลำดับ<sup>4</sup> อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนามีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลจริงหรือไม่ จึงสามารถอธิบายได้ด้วยผลจากการวิเคราะห์การถดถอยในลำดับถัดไป

## 6.2 อิทธิพลของความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล

ในเบื้องต้นเป็นการพิจารณาภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างโดยยังไม่จำแนกตามศาสนา ซึ่งแบ่งผลการวิเคราะห์เป็น 3 สมการย่อยเพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างหรือการเปลี่ยนแปลงของค่าผลกระทบส่วนเพิ่มจากการทยอยนำเข้าครั้งละกลุ่มตัวแปรต่าง ๆ ในแต่ละสมการ ได้แก่ ภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม (สมการที่ 1) ภูมิหลังเชิงอัตวิสัยหรือข้อมูลเกี่ยวกับความคิด/อุดมการณ์/ความรู้สึก (สมการที่ 2) และระดับความเชื่อมั่นในสถาบันทางสังคม (สมการที่ 3) ดังปรากฏในตารางที่ 6 (โปรดดูในภาคผนวก)

---

<sup>4</sup> ผู้ที่เห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลโดยจำแนกตามกลุ่มผู้มีความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาจากสูงปานกลาง และต่ำ คิดเป็นร้อยละ 48.36 61.15 และ 68.87 ตามลำดับ

จากตารางที่ 6 เมื่อได้บรรจุตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าไปในสมการถดถอยที่ 3 ได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความเชื่อมั่นต่อสถาบันศาสนาในระดับสูงมีโอกาที่จะเห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลต่ำกว่าผู้ที่มีความเชื่อมั่นในระดับต่ำ โดยคิดเป็นร้อยละ 25.24 จึงสรุปได้ว่า เมื่อได้ควบคุมอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ พร้อมกันแล้ว ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนามีอิทธิพลต่อการอธิบายทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อค้นพบดังกล่าวมาจากกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมที่ยังไม่ได้จำแนกว่าเป็นผู้ที่นับถือศาสนาหรือนิกายใด อีกทั้งการควบคุมตัวแปรที่เกี่ยวกับการนับถือศาสนาเป็นการพิจารณาถึงการนับถือหรือไม่นับถือศาสนาเป็นหลัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แสดงผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมโดยการจำแนกตามประเภทศาสนาที่กลุ่มตัวอย่างนับถือ ดังปรากฏในตารางที่ 7 (โปรดดูในภาคผนวก)

จากตารางที่ 7 ผู้วิจัยได้แบ่งสมการถดถอยจำนวน 3 กลุ่ม<sup>5</sup> คือ กลุ่มแรกซึ่งเป็นผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์โดยยังไม่จำแนกว่าเป็นนิกายใด กลุ่มที่ 2 คือ ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ และกลุ่มที่ 3 คือ ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก จากการพิจารณาค่าผลกระทบส่วนเพิ่มที่เกิดขึ้นเฉพาะในส่วนของตัวแปรระดับความเชื่อมั่นในสถาบันทางศาสนา พบว่า ในกลุ่มผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ ความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนา การเมือง และการศึกษา มีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล โดยระดับความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาและการเมืองมีอิทธิพลในทางลบต่อทัศนคติดังกล่าว ในขณะที่ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันการเมืองและการศึกษามีอิทธิพลในทางบวก

อย่างไรก็ตาม เมื่อจำกัดผลการวิเคราะห์เฉพาะผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ระหว่างนิกายโปรเตสแตนต์กับคาทอลิก พบว่า ความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนามีอิทธิพลทางลบต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลเฉพาะในกลุ่มผู้ไม่นับถือนิกายคาทอลิกเท่านั้น แต่ความเชื่อมั่นในสถาบันการเมืองกลับมีอิทธิพลทางลบต่อทัศนคติดังกล่าวเพิ่มขึ้นในกลุ่มผู้ไม่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์อย่าง

<sup>5</sup> ในความเป็นจริง ยังมีกลุ่มตัวอย่างอีกจำนวนหนึ่งที่รายงานว่าได้ไม่นับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 5.88 ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไม่นับถือศาสนา แต่เนื่องจากเมื่อเข้าสู่ขั้นตอนวิเคราะห์การถดถอย กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวซึ่งมีจำนวนน้อยมากจึงกลายเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ข้อมูลขาดความแปรปรวนในระดับที่มากพอต่อการนำมาใช้วิเคราะห์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ทดลองสร้างตัวแปรหุ่นที่เป็นการนับถือศาสนาคริสต์ ศาสนาอื่น และไม่นับถือศาสนา และนำเข้าสู่การวิเคราะห์การถดถอยในแบบสมการที่ 3 ผลการศึกษาที่ได้ คือ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่นับถือศาสนา (กลุ่มอ้างอิง) ผู้ที่นับถือศาสนาอื่นไม่ได้ส่งผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่ประการใด ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากผู้ที่นับถือศาสนาอื่นในกรณีดังกล่าวประกอบไปด้วยศาสนาที่หลากหลายจึงทำให้ไม่มีอิทธิพลที่ชัดเจนต่อการทำนายทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ดังเช่นจากการทบทวนวรรณกรรมที่พบว่า ชาวฮินดูมีแนวโน้มเห็นด้วยกับการฆ่าตัวตาย แต่ชาวมุสลิมและชาวพุทธมีแนวโน้มไม่เห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายเท่าที่ควร

เห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบกับค่าผลกระทบส่วนเพิ่มจากกลุ่มผู้นับถือศาสนาคริสต์ในภาพรวม เช่นเดียวกับความเชื่อมั่นในสถาบันการศึกษาซึ่งได้พบว่ามอิทธิพลทางบวกต่อทัศนคติดังกล่าว เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนเช่นกันในกลุ่มผู้นับถือนิกายโปรเตสแตนต์

## 7. การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่ว่า ในกลุ่มประชากรวัยผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา สถาบันศาสนายังมีอิทธิพล ต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายในลักษณะที่ว่าผู้ที่มีระดับความเชื่อมั่นต่อสถาบันศาสนา มากเท่าใดยังมีแนวโน้มไม่เห็นด้วยกับการฆ่าตัวตาย แม้ในการศึกษารั้งนี้ได้กำหนดให้เป็นทัศนคติ เกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลก็ตาม (ซึ่งความมีเหตุผลเป็นลักษณะประการหนึ่งของสังคม สมัยใหม่) จากข้อค้นพบดังกล่าวจึงมีความสอดคล้องกับหน้าที่ขั้นพื้นฐานของสถาบันศาสนาตามที่ สุพัตรา สุภาพ (2546) ได้กล่าวไว้ว่า สถาบันศาสนาไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดก็ตามต่างมีจุดมุ่งหมายที่ จะเป็นที่พึ่งทางจิตใจให้กับสมาชิกในสังคม เช่นเดียวกับที่ Durkheim (1912 อ้างถึงใน Bellah 1973) ได้กล่าวถึงความสำคัญของศาสนาไว้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้สังคมเกิดความปึกแผ่น เนื่องจากศาสนาประกอบไปด้วยคำสอนและพิธีกรรมที่ช่วยยึดเหนี่ยวให้สมาชิกในสังคมเกิดสำนึก ร่วมหรือรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นในกลุ่มผู้ที่มีความเชื่อมั่นต่อสถาบันศาสนาในระดับสูง ซึ่งสะท้อนถึงภาวะยึดเหนี่ยวจิตใจของตนเข้ากับสถาบันศาสนาในสังคม จึงส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะ ไม่เห็นด้วยกับการฆ่าตัวตาย แม้ว่าเป็นการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลก็ตาม ดังนั้นเหตุผลหรือปัญหาที่ เป็นเงื่อนไขสำหรับการฆ่าตัวตายจึงไม่ใช่ข้ออ้างที่ใช้สำหรับการกระทำดังกล่าว และปัญหาหรือ ความทุกข์ใจดังกล่าวสามารถได้รับการตอบสนองได้จากการยึดเหนี่ยวตัวเองเข้ากับสถาบันศาสนา

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์อิทธิพลของสถาบันทางศาสนาที่มีต่อทัศนคติดังกล่าวโดย แบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามนิกายที่นับถือ พบว่า เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ และเมื่อได้ควบคุมอิทธิพลจากปัจจัยอื่นแล้วพบว่า ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนา กลับไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใดเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่นับถือ คาทอลิก จากข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของนิกายโปรเตสแตนต์ที่ส่งเสริม ให้ผู้นับถือมีความศรัทธาในตัวเองมากกว่าการยึดโยงตนเองเข้ากับพระเจ้า และจากการพบว่าความ เชื่อมั่นในระดับสูงต่อสถาบันการเมืองทำให้มีทัศนคติดังกล่าวในแง่ลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึง สามารถนำมาใช้รองรับการอธิบายเหตุผลที่ว่าความเชื่อมั่นในศาสนาไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับ การฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลในกลุ่มชาวโปรเตสแตนต์ โดยตีความได้ว่า แม้ชาวโปรเตสแตนต์ที่มี แนวโน้มที่จะฆ่าตัวตายสูงกว่าชาวคาทอลิกตามที่ Durkheim ได้กล่าวไว้ แต่ถ้าชาวโปรเตสแตนต์ได้ อยู่ในสังคมที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในระบบการเมืองที่มีประสิทธิภาพ เช่น รัฐบาลบริหารจัดการดี มี

กระบวนการยุติธรรมที่น่าเชื่อถือ ฯลฯ ผู้ที่นับถือโปรเตสแตนต์ก็สามารถมีแนวโน้มที่จะปฏิเสธการฆ่าตัวตายได้แม้จะเป็นการฆ่าตัวตายแบบมีเหตุผล ในขณะเดียวกันการมีความเชื่อมั่นในระดับสูงต่อสถาบันการศึกษาที่ส่งผลต่อการเห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ก็สะท้อนให้เห็นถึงการเชื่อมั่นในศักยภาพหรือความคิด/การตัดสินใจของมนุษย์เกี่ยวกับสิทธิในการมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตของชาวโปรเตสแตนต์ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับการมีทรรศนะว่าชีวิตถูกกำหนดโดยพระเจ้าดังที่ชาวคาทอลิกได้ยึดมั่น

## 8. สรุปและข้อเสนอแนะ

สหรัฐอเมริกานอกจากเป็นประเทศที่ประชากรมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังตระหนักและให้ความสำคัญกับเรื่องเสรีภาพในชีวิต จึงทำให้ในบางครั้งเกิดประเด็นถกเถียงว่าด้วยความเหมาะสมในการยึดมั่นหรือปฏิบัติตามระหว่างแบบแผนทางวัฒนธรรมกับเสรีภาพ/สิทธิส่วนบุคคล ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลด้วยเช่นกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจสถานการณ์ทางสังคมโดยทั่วไปของประชากรวัยผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาพบว่า ความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนามีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามอิทธิพลดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงหรือส่งผลที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของคนแต่ละกลุ่มซึ่งในที่นี้คือการนับถือศาสนา/นิกายที่แตกต่างกัน ดังเช่นข้อค้นพบที่แตกต่างกันระหว่างชาวคริสต์นิกายคาทอลิกกับโปรเตสแตนต์ดังที่ได้อภิปรายไว้ในหัวข้อก่อนหน้านี้

สำหรับปัจจัยอื่น ๆ ในลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนภูมิหลังเชิงอัตวิสัย ที่มีอิทธิพลต่อการเห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ได้แก่ กลุ่มอายุ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้อายุ 60-69 ปี หรือผู้สูงวัยตอนต้น) กลุ่มคนผิวขาว ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา และการมีระดับรายได้ที่สูงกว่า สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่เห็นด้วยกับกรณีดังกล่าว ได้แก่ การได้นับถือศาสนา

จากข้อค้นพบต่าง ๆ ในการศึกษาครั้งนี้ จึงสรุปได้ว่า แม้การฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลสามารถถูกพิจารณาได้ทั้งในแง่บวกและลบ แต่อิทธิพลของสถาบันศาสนาที่มีบทบาทต่อการขัดเกลาชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่ด้วยเยาว์ในแง่ของการเป็นสถาบันที่พึงทางจิตใจ จึงทำให้ในภาพรวม แม้การมีความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนามีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล แต่กระนั้นความแตกต่างของค่านิยมของในแต่ละศาสนาหรือในแต่ละนิกายในศาสนาเดียวกันอาจส่งผลให้มุมมองในการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าวแตกต่างกันไป ตลอดจนความแตกต่างทางภูมิหลังและอิทธิพลจากการขัดเกลาทางสังคมผ่านสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนผ่านระดับความเชื่อมั่นหรือการยึดโยงตนเองเข้ากับสถาบันทางสังคม อย่างไรก็ตามเนื่องจาก

การศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อค้นพบที่ได้จากการสำรวจในสหรัฐอเมริกาเท่านั้น อิทธิพลของความเชื่อมั่นต่อสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ในบริบทของประเทศหรือสังคมอื่น อาจส่งผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลในลักษณะที่แตกต่างกันไปได้เช่นกัน

สำหรับข้อเสนอแนะในที่นี่ จากข้อค้นพบที่ว่าสถาบันศาสนามีอิทธิพลต่อการกำหนดทัศนคติของประชากรวัยผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ประการแรก ในกรณีที่พิจารณาว่าการฆ่าตัวตาย (ไม่ว่าจะมีเหตุผลหรือไม่ก็ตาม) เป็นสิ่งที่ไม่สมควรกระทำ การเสริมสร้างความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาในสังคมอเมริกาจึงมีส่วนช่วยทำให้สมาชิกในสังคมเห็นคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ต่อมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ Pescosolido and Georgianna (1989) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของเครือข่ายองค์กรทางศาสนาที่มีบทบาทในการลดอัตราการฆ่าตัวตายในสังคม ในขณะที่เดียวกันถ้าพบว่ามีการบางส่วนที่ระดับความเชื่อมั่นต่อสถาบันศาสนาไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติดังกล่าว เช่น กลุ่มผู้ที่นับถือโปรเตสแตนต์ รัฐบาลก็สามารถใช้กลไกในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นผ่านสถาบันทางสังคมอื่น ๆ เช่น สถาบันการเมือง เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มคนเหล่านี้ไม่เห็นด้วยกับการฆ่าตัวตาย อาทิ การเสริมสร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการบริหารบ้านเมืองและสังคม การบริหารด้านกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ฯลฯ เพื่อให้สมาชิกในสังคมได้รู้สึกว่าการเป็นพลเมืองหรือผู้ที่อยู่ในสังคมดังกล่าวเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ หรือเป็นสังคมที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับการมีชีวิตอยู่เรื่อยไปจนกว่าจะถึงอายุขัย

ประการต่อมา สำหรับในกรณีที่พิจารณาว่าการฆ่าตัวตายเป็นสิทธิส่วนบุคคล หรือเป็นเรื่องที่สามารถยอมรับได้ ดังที่กล่าวไปแล้วว่า สถาบันศาสนามักมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังความเชื่อซึ่งเชื่อมโยงกับการตอบสนองความต้องการทางจิตใจอันเป็นหนึ่งในความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ดังนั้นการมุ่งเปลี่ยนแปลงความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนาเพียงอย่างเดียวจึงอาจมีความเป็นไปได้ยาก อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาในครั้งนี้ได้พบว่า สำหรับประชากรวัยผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา ความเชื่อมั่นในระดับสูงต่อสถาบันการศึกษาสามารถมีอิทธิพลทางบวกต่อการเห็นด้วยกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ดังนั้นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นผ่านสถาบันการศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การให้ความรู้และการทำความเข้าใจกับสมาชิกในสังคมเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์หรือความจำเป็นของการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล ฯลฯ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถทำให้สมาชิกในสังคมมีทัศนคติเปิดรับเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวได้เช่นกัน

### รายการอ้างอิง

- ประเวศ ดันติพัฒน์สกุล และสุรสิงห์ วิศรุตรัตน์. (2542). *ฆ่าตัวตาย การสอบสวนหาสาเหตุและการป้องกัน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.
- สนธยา พลศรี. (2545). *หลักสังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2551). *ทฤษฎีสังคมวิทยา: เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ. (2546). *สังคมวิทยา*. พิมพ์ครั้งที่ 23. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- American Foundation for Suicide Prevention. (2017). Suicide Statistics. Retrieved from <https://afsp.org/about-suicide/suicide-statistics/> [June 22, 2017].
- Angeles, P. A. (1992). *The Harper Collins Dictionary of Philosophy*. ed. Eugene Ehrlich.
- Bellah, R. N. (1973). *Emile Durkheim: On Morality and Society, Selected Writings*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Bhugra, D. (2010). Commentary: Religion, religious attitudes and suicide. *International Journal of Epidemiology*, 39(6), 1496-1498.
- Burdette, A. M., Hill, T. D., & Moulton, B. E. (2005). Religion and Attitudes Toward Physician-Assisted Suicide and Terminal Palliative Care. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 44(1), 79-93.
- Chesney, E., Goodwin, G. M., & Fazel, S. (2014). Risks of all-cause and suicide mortality in mental disorders: a meta-review. *World Psychiatry*, 13(2), 153-160.
- Compton, M. T., Thompson, N. J., & Kaslow, N. J. (2005). Social environment factors associated with suicide attempt among low-income African Americans: The protective role of family relationships and social support. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 40(3), 175-185.
- Conwell, Y., & Caine, E. D. (1991). Rational suicide and the right to die: reality and myth. *The New England Journal of Medicine*, 325(15), 1100-1103.
- Durkheim, E. (1951 [1897]). *Suicide*. New York: Free Express.
- Isherwood, J., Adam, K. S., & Hornblow, A. R. (1982). Life event stress, psychosocial factors, suicide attempt and auto-accident proclivity. *Journal of Psychosomatic Research*, 26(3), 371-383.

- Johnson, D., Fitch, S. D., Alston, J. P., & McIntosh, W. A. (1980). Acceptance of conditional suicide and euthanasia among adult Americans. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 10(3), 157-166.
- Keown, D. (1998). Suicide, assisted suicide and euthanasia: A Buddhist perspective. *Journal of Law and Religion*, 13(02), 385-405.
- Magne-Ingvar, U., Öjehagen, A., & Träskman-Bendz, L. (1992). The social network of people who attempt suicide. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 86(2), 153-158.
- Maimon, D., & Kuhl, D. C. (2008). Social control and youth suicidality: situating Durkheim's ideas in a multilevel framework. *American Sociological Review*, 73(6), 921-943.
- Marshall, J. R., Burnett, W., & Brasure, J. (1983). On precipitating factors: cancer as a cause of suicide. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 13(1), 15-27.
- National Opinion Research Center. (2015). *General Social Surveys. 1972-2014: Cumulative Codebook*. University of Chicago.
- Neusner, J. (Ed.). (2009). *World Religions in America: An Introduction*. (4<sup>th</sup> edition). Louisville, KY: Westminster John Knox Press.
- Pescosolido, B. A., & Georgianna, S. (1989). Durkheim, suicide, and religion: Toward a network theory of suicide. *American Sociological Review*, 33-48.
- Rich, K. L., & Butts, J. B. (2004). Rational suicide: uncertain moral ground. *Journal of Advanced Nursing*, 46(3), 270-278.
- Robins, A., & Fiske, A. (2009). Explaining the relation between religiousness and reduced suicidal behavior: Social support rather than specific beliefs. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 39(4), 386-395.
- Rogers, J. R., Gueulette, C. M., Abbey-Hines, J., Carney, J. V., & Werth Jr, J. L. (2001). Rational suicide: An empirical investigation of counselor attitudes. *Journal of Counseling and Development: JCD*, 79(3), 365.
- Runeson, B., & Åsberg, M. (2003). Family history of suicide among suicide victims. *American Journal of Psychiatry*, 160(8), 1525-1526.
- Siegel, K. (1986). Psychosocial aspects of rational suicide. *American Journal of Psychotherapy*, 40(3), 405-418.

- Smith, Tom W., Marsden, Peter, Hout, Michael, and Kim, Jibum. (2014). General Social Surveys [machine-readable data file]. Retrieved March 18, 2017, from <http://gss.norc.org/Get-The-Data>.
- Stack, S. (1983). The effect of the Jonestown suicides on American suicide rates. *The Journal of Social Psychology*, 119(1), 145-146.
- Stack, S. (2000). Suicide: a 15-year review of the sociological literature part II: modernization and social integration perspectives. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 30(2), 163-176.
- Stack, S., & Kposowa, A. J. (2008). The Association of Suicide Rates with Individual-Level Suicide Attitudes: A Cross-National Analysis. *Social Science Quarterly*, 89(1), 39-59.
- Thimmaiah, R., Poreddi, V., Ramu, R., Selvi, S., & Math, S. B. (2016). Influence of religion on attitude towards suicide: an Indian Perspective. *Journal of Religion and Health*, 55(6), 2039-2052.
- Vásquez, I. & Porčnik, T. (2016). *The Human Freedom Index 2016 A Global Measurement of Personal, Civic, and Economic Freedom*. Washington, D.C.: The Cato Institute.
- Werth, J. (1995). Rational suicide reconsidered: AIDS as an impetus for change. *Death Studies*, 19(1), 65-80.
- Werth, J. (2016). *Rational Suicide? Implication for Mental Health Professionals*. London: Routledge.
- Weinstein, J., & Pillai, V. K. (2015). *Demography: The Science of Population*. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield.
- World Health Organization. (2008). *Clinical Management of Acute Pesticide Intoxication: Prevention of Suicidal Behaviours*. Geneva: WHO Document Production Services.
- World Health Organization. (2012). *Public Health Action for the Prevention of Suicide*. Geneva: WHO Document Production Services.

ภาคผนวก<sup>6</sup>

ตารางที่ 2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม

| ตัวแปร              | ร้อยละ         | ตัวแปร                        | ร้อยละ         |
|---------------------|----------------|-------------------------------|----------------|
| เพศ                 |                | ระดับรายได้ต่อปี              |                |
| ชาย                 | 44.64          | สูง                           | 62.58          |
| หญิง                | 55.36          | ปานกลาง                       | 22.93          |
| รวม                 | 100.00 (3,842) | ต่ำ                           | 14.49          |
| กลุ่มอายุ           |                | รวม                           | 100.00 (2,333) |
| 18 – 24 ปี          | 5.13           | สถานะของการทำงาน              |                |
| 25 – 44 ปี          | 35.99          | ทำงานเต็มเวลา                 | 48.02          |
| 45 – 59 ปี          | 28.47          | ไม่ได้ทำงานเต็มเวลา           | 51.98          |
| 60 – 69 ปี          | 16.11          | รวม                           | 100.00 (3,840) |
| 70 – 79 ปี          | 9.66           | สถานภาพสมรส                   |                |
| 80 ปี ขึ้นไป        | 4.64           | อยู่ระหว่างการสมรส            | 46.05          |
| รวม                 | 100.00 (3,818) | ไม่ได้สมรส                    | 53.95          |
| สีผิว               |                | รวม                           | 100.00 (3,837) |
| ผิวขาว              | 75.74          | ประเภทครัวเรือน               |                |
| ผิวสี               | 15.23          | อยู่เพียงลำพัง                | 26.37          |
| สีผิวอื่น           | 9.03           | อยู่กันมากกว่า 1 คน แต่ไม่มี  | 50.63          |
| รวม                 | 100.00 (3,842) | เด็ก                          |                |
| การได้นับถือศาสนา   |                | อยู่กันมากกว่า 1 คน และมีเด็ก | 23.00          |
| ได้นับถือ           | 79.29          | รวม                           | 100.00 (3,804) |
| ไม่ได้นับถือ        | 20.71          | จำนวนพี่น้อง                  |                |
| รวม                 | 100.00 (3,820) | ไม่มีพี่น้อง                  | 3.76           |
| เขตพื้นที่อยู่อาศัย |                | มีพี่น้อง 1-2 คน              | 39.39          |
| เมือง               | 88.44          | มีพี่น้องตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป   | 56.85          |
| ชนบท                | 11.56          | รวม                           | 100.00 (3,833) |
| รวม                 | 100.00 (3,842) | มุมมองทางการเมือง             |                |
| ระดับการศึกษาสูงสุด |                | เสรีนิยม                      | 28.26          |
| ต่ำกว่ามัธยมศึกษา   | 11.76          | อนุรักษนิยม                   | 32.58          |
|                     |                | เป็นกลาง                      | 39.16          |

<sup>6</sup> ตารางสถิติทุกตารางได้รับการจัดทำโดยผู้วิจัย

| ตัวแปร            | ร้อยละ         | ตัวแปร                   | ร้อยละ         |
|-------------------|----------------|--------------------------|----------------|
| มัธยมศึกษา        | 49.95          | รวม                      | 100.00 (3,723) |
| สูงกว่ามัธยมศึกษา | 38.29          | ระดับความสุขเชิงอัตวิสัย |                |
| รวม               | 100.00 (3,842) | สูง                      | 30.72          |
|                   |                | ปานกลาง                  | 56.39          |
|                   |                | ต่ำ                      | 12.89          |
|                   |                | รวม                      | 100.00 (3,832) |

ตารางที่ 3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรเกี่ยวกับศาสนาและระดับความเชื่อมั่นในสถาบันทางสังคมต่าง ๆ

| ตัวแปร                             | ร้อยละ          | ตัวแปร                             | ร้อยละ         |
|------------------------------------|-----------------|------------------------------------|----------------|
| ศาสนาที่นับถือ                     |                 | ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันเศรษฐกิจ |                |
| นับถือคริสต์                       | 94.12           | สูง                                | 7.15           |
| นับถือศาสนาอื่น                    | 5.88            | ปานกลาง                            | 47.65          |
| รวม                                | 100.00 (3,029)  | ต่ำ                                | 45.20          |
| นิกายของศาสนาคริสต์                |                 | รวม                                | 100.00 (2,449) |
| โปรเตสแตนต์                        | 66.65           | ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันการศึกษา |                |
| คาทอลิก                            | 33.35           | สูง                                | 45.33          |
| รวม                                | 100.00 (2,639)* | ปานกลาง                            | 39.16          |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนา    |                 | ต่ำ                                | 15.51          |
| สูง                                | 18.59           | รวม                                | 100.00 (2,482) |
| ปานกลาง                            | 56.97           | ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันการแพทย์ |                |
| ต่ำ                                | 24.43           | สูง                                | 37.85          |
| รวม                                | 100.00 (2,517)  | ปานกลาง                            | 51.56          |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันการเมือง |                 | ต่ำ                                | 10.59          |
| สูง                                | 12.58           | รวม                                | 100.00 (2,560) |
| ปานกลาง                            | 58.88           | ระดับความเชื่อมั่นในสื่อสารมวลชน   |                |
| ต่ำ                                | 28.55           | สูง                                | 10.47          |
| รวม                                | 100.00 (2,473)  | ปานกลาง                            | 32.91          |
|                                    |                 | ต่ำ                                | 56.62          |
|                                    |                 | รวม                                | 100.00 (2,522) |

\* จำนวนดังกล่าวไม่รวมชาวคริสต์ที่ไม่ทราบว่ามีนิกายใด

ตารางที่ 4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลในภาพรวม

| ทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลในภาพรวม | ร้อยละ         |
|---------------------------------------------------|----------------|
| เห็นด้วย                                          | 60.55          |
| ไม่เห็นด้วย                                       | 39.45          |
| รวม                                               | 100.00 (2,563) |

ตารางที่ 5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลในแต่ละด้าน

| ทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลในแต่ละด้าน            | ร้อยละ         |
|-----------------------------------------------------------------|----------------|
| การเป็นโรคที่ไม่มีทางรักษาได้                                   |                |
| เห็นด้วย                                                        | 60.74          |
| ไม่เห็นด้วย                                                     | 39.26          |
| รวม                                                             | 100.00 (2,499) |
| การกลายเป็นบุคคลล้มละลาย                                        |                |
| เห็นด้วย                                                        | 12.32          |
| ไม่เห็นด้วย                                                     | 87.68          |
| รวม                                                             | 100.00 (2,540) |
| การทำให้ครอบครัวของพวกเขาเสื่อมเสียเกียรติ                      |                |
| เห็นด้วย                                                        | 12.24          |
| ไม่เห็นด้วย                                                     | 87.76          |
| รวม                                                             | 100.00 (2,525) |
| และความรู้สึกเห็นดเหนือ/เกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่และพร้อมที่จะตาย |                |
| เห็นด้วย                                                        | 20.33          |
| ไม่เห็นด้วย                                                     | 79.67          |
| รวม                                                             | 100.00 (2,518) |

ตารางที่ 6 ค่าผลกระทบส่วนเพิ่มของการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลของประชากรวัยผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา

| ตัวแปรที่ใช้พยากรณ์<br>ทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล | ค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (marginal effects) |            |            |
|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|------------|------------|
|                                                                  | สมการที่ 1                             | สมการที่ 2 | สมการที่ 3 |
| เพศ (กลุ่มอ้างอิง = หญิง)                                        |                                        |            |            |
| ชาย                                                              | 0.0490*                                | 0.0467*    | -0.0060    |
| กลุ่มอายุ (กลุ่มอ้างอิง = 18-24 ปี)                              |                                        |            |            |
| 25 – 44 ปี                                                       | 0.0265                                 | 0.0092     | 0.0556     |
| 45 – 59 ปี                                                       | 0.0686                                 | 0.0521     | 0.1535     |
| 60 – 69 ปี                                                       | 0.0334                                 | 0.0154     | 0.2140**   |
| 70 – 79 ปี                                                       | -0.1067                                | -0.1125    | 0.1004     |
| 80 ปี ขึ้นไป                                                     | -0.2771                                | -0.2023    | -0.0293    |
| สีผิว (กลุ่มอ้างอิง = สีผิวอื่น)                                 |                                        |            |            |
| ผิวขาว                                                           | 0.1547***                              | 0.1787***  | 0.2291***  |
| ผิวสี                                                            | -0.0962*                               | -0.1042*   | -0.0725    |
| การได้นับถือศาสนา (กลุ่มอ้างอิง = ไม่ได้นับถือศาสนา)             |                                        |            |            |
| ได้นับถือศาสนา                                                   | -0.2561***                             | -0.2248*** | -0.2056*** |
| เขตพื้นที่อยู่อาศัย (กลุ่มอ้างอิง = ชนบท)                        |                                        |            |            |
| เมืองและชานเมือง                                                 | 0.1015**                               | 0.1045**   | 0.1483**   |
| ระดับการศึกษาสูงสุด (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำกว่ามัธยมศึกษา)           |                                        |            |            |
| มัธยมศึกษา                                                       | 0.1489***                              | 0.1708***  | 0.1355     |
| สูงกว่ามัธยมศึกษา                                                | 0.2093***                              | 0.2373***  | 0.1654*    |
| ระดับรายได้ต่อปี (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)                            |                                        |            |            |
| สูง                                                              | 0.0364                                 | 0.0391     | 0.1193*    |
| ปานกลาง                                                          | -0.0240                                | -0.0211    | 0.1070*    |
| สถานะของการทำงาน (กลุ่มอ้างอิง = ไม่ได้ทำงานเต็มเวลา)            |                                        |            |            |
| ทำงานเต็มเวลา                                                    | 0.0037                                 | 0.0267     | -0.1157    |
| สถานภาพสมรส (กลุ่มอ้างอิง = ไม่ได้สมรส)                          |                                        |            |            |
| อยู่ระหว่างการสมรส                                               | -0.0694**                              | -0.0433    | -0.0335    |
| จำนวนพี่น้อง (กลุ่มอ้างอิง = ไม่มีพี่น้อง)                       |                                        |            |            |
| มีพี่น้อง 1-2 คน                                                 | -0.0920                                | -0.1014    | 0.0014     |
| มีพี่น้องตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป                                      | -0.1036                                | -0.1061    | -0.0286    |
| ประเภทครัวเรือน (กลุ่มอ้างอิง = อยู่เพียงลำพัง)                  |                                        |            |            |

| ตัวแปรที่ใช้พยากรณ์<br>ทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล | ค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (marginal effects) |            |            |
|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|------------|------------|
|                                                                  | สมการที่ 1                             | สมการที่ 2 | สมการที่ 3 |
| อยู่กันมากกว่า 1 คน แต่ไม่มีเด็ก                                 | 0.0265                                 | 0.0252     | -0.0709    |
| อยู่กันมากกว่า 1 คน และมีเด็ก                                    | 0.0085                                 | 0.0149     | -0.0394    |
| มุมมองทางการเมือง (กลุ่มอ้างอิง = เป็นกลาง)                      |                                        |            |            |
| เสรีนิยม                                                         | -                                      | 0.0741**   | 0.0300     |
| อนุรักษนิยม                                                      | -                                      | -0.1177*** | -0.0761    |
| ระดับความสุขเชิงอัตวิสัย (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)                    |                                        |            |            |
| สูง                                                              | -                                      | -0.1331**  | -0.1251    |
| ปานกลาง                                                          | -                                      | -0.0746    | -0.0927    |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนา (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)             |                                        |            |            |
| สูง                                                              | -                                      | -          | -0.2524*** |
| ปานกลาง                                                          | -                                      | -          | -0.0956*   |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันการเมือง (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)          |                                        |            |            |
| สูง                                                              | -                                      | -          | -0.0890    |
| ปานกลาง                                                          | -                                      | -          | -0.0090    |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันเศรษฐกิจ (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)          |                                        |            |            |
| สูง                                                              | -                                      | -          | 0.0933     |
| ปานกลาง                                                          | -                                      | -          | 0.0384     |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันการศึกษา (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)          |                                        |            |            |
| สูง                                                              | -                                      | -          | 0.1406**   |
| ปานกลาง                                                          | -                                      | -          | 0.0620     |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันการแพทย์ (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)          |                                        |            |            |
| สูง                                                              | -                                      | -          | -0.0661    |
| ปานกลาง                                                          | -                                      | -          | -0.0923    |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันสื่อสารมวลชน (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)      |                                        |            |            |
| สูง                                                              | -                                      | -          | 0.0728     |
| ปานกลาง                                                          | -                                      | -          | -0.0088    |
| จำนวนตัวอย่าง (observations)                                     | 1,512                                  | 1,477      | 700        |
| ค่า Pseudo R-square                                              | 0.1070                                 | 0.1264     | 0.1427     |

หมายเหตุ \* หมายถึง ค่าผลกระทบส่วนเพิ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

\*\* หมายถึง ค่าผลกระทบส่วนเพิ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

\*\*\* หมายถึง ค่าผลกระทบส่วนเพิ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 7 ค่าผลกระทบส่วนเพิ่มของการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผลของประชากรวัยผู้ใหญ่ที่นับถือศาสนาคริสต์ในสหรัฐอเมริกา<sup>7</sup>

| ตัวแปรที่ใช้พยากรณ์<br>ทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายอย่างมีเหตุผล | ค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (marginal effects) |             |           |
|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-------------|-----------|
|                                                                  | ชาวคริสต์                              | โปรเตสแตนต์ | คาทอลิก   |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันศาสนา (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)             |                                        |             |           |
| สูง                                                              | -0.1999**                              | -0.1647     | -0.2295   |
| ปานกลาง                                                          | -0.0527                                | 0.0297      | -0.2431** |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันการเมือง (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)          |                                        |             |           |
| สูง                                                              | -0.1562*                               | -0.2209*    | -0.1246   |
| ปานกลาง                                                          | -0.0013                                | 0.0370      | -0.0654   |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันเศรษฐกิจ (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)          |                                        |             |           |
| สูง                                                              | 0.1632                                 | 0.1528      | 0.1817    |
| ปานกลาง                                                          | 0.0570                                 | 0.0804      | 0.1144    |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันการศึกษา (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)          |                                        |             |           |
| สูง                                                              | 0.1463*                                | 0.2836***   | -0.1350   |
| ปานกลาง                                                          | 0.0488                                 | 0.0710      | -0.1406   |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันการแพทย์ (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)          |                                        |             |           |
| สูง                                                              | -0.0316                                | -0.0220     | 0.2449    |
| ปานกลาง                                                          | -0.0563                                | -0.0844     | 0.3086    |
| ระดับความเชื่อมั่นในสถาบันสื่อมวลชน (กลุ่มอ้างอิง = ต่ำ)         |                                        |             |           |
| สูง                                                              | -0.0295                                | -0.1246     | 0.1316    |
| ปานกลาง                                                          | -0.0361                                | -0.0621     | 0.0963    |
| จำนวนตัวอย่าง (observations)                                     | 514                                    | 306         | 169       |
| ค่า Pseudo R-square                                              | 0.1053                                 | 0.1549      | 0.1713    |

หมายเหตุ \* หมายถึง ค่าผลกระทบส่วนเพิ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

\*\* หมายถึง ค่าผลกระทบส่วนเพิ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

\*\*\* หมายถึง ค่าผลกระทบส่วนเพิ่มที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

<sup>7</sup> ตารางดังกล่าวเป็นการนำเสนอค่าผลกระทบส่วนเพิ่มเฉพาะในส่วนตัวแปรระดับความเชื่อมั่นในสถาบันทางสังคมเท่านั้น ซึ่งได้รับการควบคุมอิทธิพลจากตัวแปรอื่น ๆ เช่นเดียวกับในการวิเคราะห์ในตารางที่ 6